

Szerkesztői szállítás

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak. Kéziratok nem adhatók vissza.

Előfizetési díj:

Éves díj 12 frt.
Féléves díj 6 frt.
Negyedéves díj 3 frt.
Egy hónap díj 1 frt.

Megjelenik minden nap, az ünnepek követő napok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadóhivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések a hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Nagyszemélyes hirdetés naponta 50 kr.
Kisbírósági hirdetés naponta 30 kr.
Nagyszemélyes és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppel Alajosnál (Wollzeile 22)
Haaenstein és Voglernél (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsebet-utca 9. szám emelet.)

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.

Félévre 6 frt. Egy hónap 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

M. Várárhely, nov. 16.

(D.) Ha az ellenséges golyók meggyérítik a hős hadseregek csatárlánczait, gyorsan sorakoznak egymáshoz a harczfiak s az ejtett hézagot kitöltik, s ha nagyobb a gyérülés, a kihullott erőket új erők pótolják, de a csatárláncznak fenn kell maradnia.

Bokros növényzet, melynek indái egymásba fonódva, mintegy gyökértestet képeznek, midőn a kertész keze egyes szájakat közülök kihuz, a hagyott hézagot kinövés vagy összenyomulás által betöltik s a hiány nem sokára láthatlanná válik.

Még ha fogunkat kihuzzák is, nem sokára a hátrahagyott hézag, habár többé új növés által nem is pótolható, de a többi fogak lassu elhelyezkedése által mind inkább kisebbül, s a természet testtel pótolja az ürt, hogy magán segítsen.

Családból, községből, testületből, pártból, országból, birodalomból olykor kidúlnak oly egyének, kik magukban ugyszólva a nagy egész fogalmát képviselik: úgy tetszik, hogy ők voltak a nagyok, pedig az volt nagy, a kit ők képviseltek. Napoleon kis káplárnak maradott volna Franciaország nélkül, s a hunnok hős karja volt az, mit Attila nagysága képviselt. A nagy szellemű nemzet, ha kidúlnak nagy-

jai, új nagyokat produkál, s a nemzet van elsatnyitva, midőn nincsenek többé nagy emberei, mert a nagyság nem anynyiban az egyénben van, mint azon nemzetben, mely őt maga előtt előre bocsátja.

Oly szépen fejezte ki egykor ez eszmét Deák Ferencz, midőn követársai az új alkotmányos korszak egyik új évében tiszteletére összesereglettek; nem emlékszünk már a magasztos szavakra, de az eszme lelünk előtt lebeg, midőn ő ismert komoly szerénységével fejezte ki, hogy azon eszmék, azon viszonyok, melyek nevével hozattak összeköttetésbe, a nemzet eszméje s vívmányai, ő csak előre tolatott hullám a nemzet akaratának s meggyőződésének áramlatából.

Vannak, a kik a nemzet szívével érznek, ajkaival szólnak; szerencsés nemzet, mely ily választottakat tol előtérbe; s szerencsés választottak, kiknek élete egy következetes s higgadt nemzet irányát képes kifejezni! Közel álló nap a nemzet, mely fényével nagyra emeli alakjukat.

A mint egy nemzet tevékenysége önmagát érvényesítheti, azonnal emelkednek is kebelében a helyzet emberei, s a felszínre hozatal által gyakran nem is sejtett ponton fejlik ki a durva szénből a ragyogó gyémánt.

Az 1831-ben ébredni kezdő Magyarország annak évtizedeken át a kor eszméitől küzdő ellenzéke, az eszméktől lelkesedő ifjúság, mely midőn kellett, bátran kockáztatta életét a csatátereken. Kölcsey, Berzsenyi, Vörösmarty, Bajza, Petőfy hazafias dalai, Széchenyi lángeszű reform kezdeményezései, ezeknek összege volt a mit 1848 kifejez s a mit Kossuth neve jelképezett.

És midőn a szabad érzelmű nemzet megindult tevékenységét husz éves absolutismus visszafojtani törekedett; az oroszlan, mely saját sebeit hallgatva nyaldosta,

s fogsága idejét testi és lelki erejének kiépülésére fordította, harczott téltlenségével, nagy igazságokat mennydörgött hallgatásával, felöltötte nemzeti gyászát s Európa kezdé érzni, hogy testének egy tagja beteg; a birodalom, melynek nevében e nemzetet elnyomni kívánták, kezdett e nemzet részvéte nélkül összeomlani, s mit hozott meg az ész, honfias higgadt-ság s nemzeti összetartás? Vajnai kevesen remélték az 50-es és 60-as évek első felében, hogy 1871-ben már a magyar miniszterelnök nevét Európa hangoztatja.

Im e csudás, férfias küzdelmet, a passzív ellentállás erős harcát s az általa nyert kibékülést, a koronázás fényes ünnepejét, a királyi esküvel a nép színe előtt biztosított alkotmányt, kik küzdék, kik vívták ki? azon szegény böcsörös nemesek, harisnyás székelek, városi kék nadrágos szegény polgárok, kalvinista, pápista, lutheranus és unitárius papok, kik egyetértettek nemzetük egész értelmességével, az érett közvélemény jelszava szerint cselekedtek, nem kényszerítve külerő, fenyegetés, de indítatva, honszerem által engedelmeskedtek a pártfegyelemnek, mely egy elnyomott nemzet ösztönszerű insinuationjából keletkezett. Nagy volt ezen korszakban azon nemzet, kit Deák Ferencz neve jelképez. Adja az ég, hogy továbbra is nagy és összetartó eszmék háttéré előtt méltó jelképek tűntessék fel hazánk fejlődését s gyarapodását.

Azon nagy többségben, mely hazánk új politikai koronáját fejeként, nem tagadható megrázkodtatást okoznak a legújabb fejlemények.

Gróf Andrássy Deák választottja volt, kiben az őt követő nemzet oly hamar felismerhette a helyzet emberét. Kifogyhatlan erély, megtörhetetlen hazafiság, párosulva egy szabadelvű aristocratiának lovasias szeretetreméltóságával, ezek mellett

azon különös patriarchalis hangulat, minkább a keleti népek sajátja, s mely a magyar miniszterelnököt a pártélet központjain oly, kedves oly családi viszonyban fűzte az öveihez, kinek egyenes hazafiságát a sok mindennel békületlen ellenzék sem hozta kétségbe, s a saját historiai szereplésének természetéhez képest mindennel békületlen Kossuth is legközelebből is elég nemeskeblüsséggel hangsúlyozott, mindezek oly tulajdonok voltak, minél fogva ő nemzetével mindinkább összenőtt s kérdésesen kívül midőn ő széleskörű kötelességek közvetlenebb tetteiköréből kiszólitják, a távozása által maradt hézag egy perczre megdöbbenhet. De megdöbbenésünk csak egy perczig fog tartani. A nép volt a köszál, melyből Ossian Phinghálja, mint sas fölrepült, s e köszálról az eltávozó sasok helyett bizonynyal fognak új sasok emelkedni. Csak e köszál erős legyen s az Alpesekől Jurák ne szakadozzanak ki.

A Deák-párt, ha összetart, nem gyengült, sőt erősbedett; azon politika nagyobb biztonságára nézve, mely nemzetünk újabb alkotmányos tevékenységét, megindította, gróf Andrássyban egy pharosznak beszél most, mely Európa arczára veti világát, hogy azt mi is jobban láthatasuk, ő előőrünk lesz a civilizáció azon nemes küzdelmében, mely közt jóra való nemzeteknek jóra való nemzetekkel érintkeznie kell, s ha bár utána hézag marad közöttünk, mely hézagba rendre mások bele nővendenek; a nemzet érdekünkkel, mely évszázadok óta bétöltetlen állott, s midőn biztosak vagyunk, hogy ő soha sem fogja megtagadni önmagát és nemzetét, csak szerencsét kívánhatunk újabb pályájára.

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Vasárnapi levelek.

Pest, nov. 18.

Az újságfalóknak régen volt hatalmasabb szüretjük, mint ezekben a napokban. Ehhez a szürethez nem annyira a Sashegy és Vöslau szolgáltatták a termést, mint inkább a budai várhegy, a bécsi Ballplatz és a prágai Hradsin. A préházak, melyek a bő termést feldolgozták és dolgozzák ma is az egyetem-utcán és Ferencziek terén, a Schulerstrásén és az Altmaktrón fekszenek. Szívünkben kérünk bocsánatot a „Politik“-tól, a „Pokrok“-tól és minden többi kedves testvéreiktől, rokonaiktól és kollégáiktól, hogy mindenesetre világra szóló fontosságú szülőhelyüket csehül nem tudjuk megnevezni, hanem kénytelenek vagyunk németül idézni emlékeink könyvéből. E bocsánatkérés korántsem fölösleges ma, midőn, a mint halljuk, a hrasini birodalmi gyűlés egy értekezlete tanácskozás tárgyává tette a következő kérdést: Tekintve, hogy a gyaló osztrák nyelv a cseh mássalhangzók dúsz változatosságának kiejtésére képtelen; tekintve továbbá, hogy a cseh- osztrák- szlávón- magyar államszövetség minden valamire való polgárának a politikai vezérnyelv bírása nélkülözhetetlen: intézni kellene a teremthöz egy pótfundamentál-artikulust, melyben erélyesen kéressék, hogy az államszövetség azon új polgárai, kik Schaffle törekvései daczára is képesek lesznek; a világra küzdeni magukat, egy a birodalmi

idioma elsajátítására képes pótnyelvvél láttassanak el. Mintánazonban a kiegyezés meghiusult, ez erélyes követeléssel föllépni nem maradt idő, E sorok talán hosszas kitérés is voltak tárgyunktól: azonban e napokban annyi indokolatlansággal találkozunk mindenfelé, hogy e kissé hosszabb indoklás természetes reakció gyanánt fog feltűnni.

A lapok a wörthi csata óta alig voltak keresettebbek, mint mai napság és a kávéházi zinczerek sorsa azóta alig szomorubb. Addigél mindenki megelégedett a maga kiválasztott lapjával (az más kérdés azután, hogy a lapok megelégedtek-e a maguk „válogatott“ közönségével?) és szó sem volt arról, hogy egy egy tösgyökeres magyar ember arra vetemedjék, hogy bele tekintsen világeletemben a „Nájéfrájéba“. Hazafias irtozatall kerülte még az árnyékát is és büvkört vont maga körül a „Hon“-nal, (elég bübajosság van ebben, hogy használni lehessen efféle misztikus czélra is: kártyavár, „ott legyen, hol akarok“, boszorkányság, álomital, stb. stb.) hogy még csak meg se közelíthesse a gomosz. A cseh országokról pedig oly kevés tudomást vettünk, mintha szent Venczel országa csakugyan valahol a Shakspeare-tenger mellett feküdnék. És hogy felfordult egy pár hét alatt a világ! Ma a „Pressé“-ket a kávéházakban nemesak a kifésülködött bankhivatalnokok instálják, hanem a legkifogástalanabban pedert bajszok alól is kisajtoltatik az átkozott név. De mit tevők legyünk? Mikor annyit lármáznak rolunk a szomszédban, csak nem állhatjuk meg, hogy oda ne tartsuk olykor-olykor a kerítés nyílásához a fülünket. Mikor a bécsi lapok minden második cikke annak a nevével viseli czímül, a kire mi itthon olyan büszkék voltunk szeretetünkben, csak méltán akarjuk tudni, ha

odaát fogadják-e annyi örömmel, a mennyi keresettséggel mi bucsut vettünk tőle?

Sajátságos concert egy monarchiában, a melynek hangjai fülünkbe hatnak. A magyar lapok egész légiója többé-kevésbbé hangos busmagyart játszik. A bécsiek cifra paraphrase-okat fujaak egy üdvözlő hymnus thémája felett, mely azonban alig vehető ki a sok sallangból. A prágaiak macskazenét csinálnak, melyben azonban a megharagított kanduron kívül másnak is van beleszólása; némelyek a szibériai medvét is hallják vonítani. Ime a hangulat a birodalom sajtójában. Ha hozzávesszük még némelyeknek a „hallgató“-ját, négy részre szerencsésen szakadtunk volna már. De a hogy a dolgok állanak, isten segítségével többet is várhatunk.

Mindennek (pedig csak az a veleje, hogy Andrássy többé nem csupán a mienk. A mit benne politikánk, közéletünk, kormányunk vesztett, annak az ecsetelése nem a mi feladatunk. A történet muzájának iródeákjai mondják el a vonalon fölül: mi volt ő az országnak; mi nem kapunk bele, mert hisz ugyis annyi körülöttünk a viszálykodás, hogy valóban lélekismeretes dolognak tartanók egy újságnak két felét egymásra zudítani. Nem megyünk azért túl hatáskörünkön és csak egy pár rövid szóval azt enlítjük föl, hogy mit vesztett benne a pesti társasélet, a sokszínű ésmégis szintelen valami, melynek megvannak a maga alakjai, de hiába keressük jellemét, közös érdekét, sőt közös nyelvét is. Azonban beszéljünk Andrássyról, mert innen-onnan kifogyunk a térből, mielőtt rátértünk volna, a mire akarunk. Ez pedig csak államférfiakkal szokás.

Valóban alig szedhetnénk hirtelen számba, hogy mennyi mindenféle ok kesereggetti őt velünk, ifjainkkal és véneinkkel, férfainkkal és

leányainkkal. Annak a jövő felett aggodó Deák-párti képviselőnek, ki a bucsuzó Andrássy feleletére, hogy „azért aggodik, mert nem látja tisztán a dolgokat.“ azzal válaszolt, hogy ugyan kicsoda is látna tisztán könnyes szemekkel?! annak a képviselőnek mostanában ugyan sok ember osztja érzelmeit Budapesten. Hányunknak csillog még szemében a miniszterelnöki bálók fénye, hányunk fülében csendül meg a Sándor-palotában játszott keringők hangja, hányunk szájában van még az ezüst tálakon hordott pástétomok ize? Hiába, emberek vagyunk és mikor a Bécsbe induló vonat miniszteri szalonjában az új külügyminiszter beszállt, nem esukhatjuk be szemünket, hogy meg ne lássuk szakácsait, [kárposait és pinczemestereit, kik hátrább következő vagonokban ugyan, de mégis csak szintén Bécs felé indulnak. Urunkbátjánk, asszonyonénénk és kisasszony hugaink ő méltóságai valóban desperálóak, hogy nem esukódtak-e be örökre, vagy nagyon hosszú időre a Sándor-palotának amaz ajtai, melyek előtt ezira lokajok hajlongó csoportja fogadta ő méltóságait; mögöttük azután rájuk került ugyan a hajlongás sora: de isten látja lelőket, szívesen tették és e napokban legnagyobb bajok a kétség, hogy vajon jövő farsangon megtehetik-e? E levél írása előtt kevés perczel végezte be az országgyűlésen Lónyai az új miniszterelnök rövid de hatásos programmbeszédét. Minthogy ebben sejtetni sem engedett semmit a miniszterelnöki bálók folytatásáról, vagy beszüntetéséről, a fővárosi körök aggodalma és izgatottsága e tekintetben óráról órára növekvőben van. És e láz ellen semmi egyéb nem fog használni, mint egy arány szögélyű recipe, melyen gróf Lónyai Menyhért lesz aláírva.

A Kolozsvári városi szervező bizottság 20-as albizottságának munkálata.

(Folytatás.)

118. §.

A főkapitány a polgármesternek évnegye-
denként, a bizottságnak pedig félévenként részle-
tes jelentést tesz a városi rendőri-ügy állásáról
és hivatala ügyfolyamáról.

119. §.

A főkapitányt távollétében vagy akadá-
lyoztatása esetében a polgármester által kijelöl-
endő valamelyik alkapitány helyettesíti, azon
jogokkal és kötelezettségekkel, melyek a főka-
pitányt megilletik.

II-ik FEJEZET.

A rendőrbíró.

120. §.

Rendőrbírói hivatalolt oly kolozsvári illető-
ségű egyén viselheti, aki az 1870. XLII. t. cz.
66. §-ában elősorolt kellékeken felül még leg-
alább azt igazolja, hogy az elméleti bírói állam-
vizsgát letette.

121. §.

A rendőrbíró azon ügyeket, melyek hatás-
köréhez tartoznak, önállóan és saját felelősége
alatt intézi és igazítja.

122. §.

A rendőrbíró hatásköréhez tartoznak az
1858-ik június 20-án kibocsátott nyiltparancs-
ban elősorolt és a bünt. törv. könyv következő
§§-aiban szabályzott kihágások u. m. 299, 307,
315, 317, 318, 319, 320, 321, 323, 324, 326—
330, 333, 334, 338, 343, 344, 345, 348, 349—
353, 354, 355, 359, 361—368, 370, 371,
372—374, 375, 370, 380, 381, 382, 383,
386, 387—392, 394—397, 398, 399, 400—
402, 403, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411,
412, 421, 422—425, 426, 427—430, 431—
433, 434—459, 460—466, 468, 469, 470,
471—477, 478, 496, 497, 498, 499, 509—
511, 512—514, 515, 516, 517—521, 522
524, 525, melyekhez még járulnak mindazon
hatályban levő külön rendeletekben foglalt
tilalmak elleni kihágások, melyek a fegyverek
készítésére, üzletére, birtokára, használására és
viselésére vonatkozóan, vétségeknek nyilvánítva
nincsenek.

123. §.

A megelőző §-ban elősorolt kihágások
iránti eljárást az 1858. március 5-én kelt
belügyministeri rendelet szabályozza.

124. §.

A rendőrbíró mellé egy őrnek esetleg egy
aljegyző alkalmaztatik, kik fölött ő rendelkezik.

125. §.

Köteles a hozzá bejelentett kihágási ese-
teket legfeljebb 8 nap alatt tárgyalni és eldön-
teni s a felek kívánataira 3 nap alatt az ítéle-
tet, illetőleg büntető lajstrom másolatát kiadni.

126. §.

Az ítélete ellen bejelentett, illetőleg bea-

És ez nem az egyedüli aggodalom, mely
a távozót kíséri. Nem egy háziurnak forr most
a feje, kit jó sorsa egy-egy szemétdombnyi
térrel áldott meg azon a soron, mely ő általa
körutnak vala kerítendő, vagy sugárutnak ki-
hasítandó. A szemétdomb helyére már-már hat-
emeletes palotát emelt a felízgatott háziuri
fantázia; míg most ki biztosítja arról, hogy
azon az őszi napon, melyen a vasút ő excel-
lentiáját Bécsbe szállította, annyi mindennel
együtt nem oszlott-e föl a ködben körut és
sugárut és nem nyeli-e el a szemétdomb a
hatemeletes palotát, hogy a maga valóságában
több joggal diszkeskedjék annak a helyén, mint
a mennyivel a hatemeletes palotának árnyéka
diszkeskedett az ő valósága felett. És minden-
nek a csehek az okai. Hé Karl, hozza ide azt
a „Náje frájét“ lánchordta csehei! De mit is
kiabálnak annyit? Azt akarták, hogy ne a né-
metek nótájára kelljen tánczolni, hanem jár-
hassák ők csehül. Mos hát, lett nekik az ő ki-
vándorlásuk szerint, most csehül vannak.

Hanem félre a tréfával. Azon emlékeken
kívül, miket a távozó gróf Magyarország tör-
ténetének lapjaira irt, nem egy olyan tette
szóbeszéd tárgya ma, mely nemes lelket a leg-
szébb világításban tünteti fel. Egy szegény,
elnyomorodott honvédnek, és írónak éveken át
adott kenyeret a nélkül, hogy valaki tudta
volna egész addig, míg a haldokló nem hagy-
hatva egyebet maga után, mint áldást jöltetőre,
elárulta titkát. Akárhány ilyenféle történetet
sorolhatnánk elő, ha nem tartanók kegyetlen
dolognak a világ elé hurcolni dolgokat, melyek
az érintést sem igen tűrik.

Csak annyit hát, hogy bánat és áldás
kísérik.
Sincerus,

dott fellebbezvényt tartozik legkésőbb 3 nap
alatt, a vonatkozó iratokkal együtt, a polgár-
mesterhez felterjeszteni.

127. §.

A rendőrbíró köteles a városi bizottság-
nak évnegyevenként jelentést tenni a feljelentett
kihágások mennyiségéről, valamint arról, hogy
azokból hányat intézett el s hány van függőben
és mi oknál fogva; minden év végével pedig
egy kimutatást terjeszt be az egész évre vonat-
kozó ügyforgalomról, mely kimutatásban a ki-
hágások egyes nemei úgyszintén az is kitüntetendő,
hány kihágási eset intéztetett el egyezség-
hány ítélet által; hány terjesztetett fel feleb-
bezzény útján s ezek közül hány hagyatott helybe
és hány változtatott meg; összesen mennyi
pénzbírság szabott ki és mennyi hajtattott be
belőle, hogy a netáni hátrálék miért nem lett
felhajtva, egyúttal köteles levén a szegények
alapjához beszolgáltatott bírságpénzekről a nyug-
tákat jelentéséhez csatolni.

128. §.

Feladatához tartozik arra ügyelni, hogy
az általa elítelt és ennek folytán letartóztatott
foglyok a törvényszabta bánásmódban részesül-
jenek; e végre a fogdában időnként vizsgálatot
tart és a netán észrevett hiányokról a főka-
pitánynak, esetleg polgármesternek orvoslátás
végett jelentést teszen.

129. §.

A polgármesternek és tisztai főügyész-
nek jogában állván a rendőrbírói ügymenetet
időnként megvizsgálni; a rendőrbíró köteles a
polgármesternek a tapasztalt fogyatkozásokra
vonatkozó intézkedéseit fogantatosítani.

130. §.

A rendőrbíró iktató jegyzőkönyvet és le-
véltárt az ezen szabályrendelet VI. és VII. fejeze-
teihöz képesti utasítás s hivatala szükséglete
szerint rendez be és visz.

III. FEJEZET.

Rendbiztosok.

131. §.

A biztosok feladata, hogy mint a rend-
őrség bizalmas és megbízható közegei, részint
a rendőrfőnökök részletes intézkedései kivitelé-
ben, részint elfordulható esetekben saját belá-
tások szerint, önállóan működjenek a hivatalos
helyiségen kívül a közzend és esend fentartására
s, illetőleg helyreállítására.

132. §.

Ebből folvólva önként következnek, hogy
a rendbiztosoknak a fennálló rendőri törvények,
rendeletek és szabályok alapos ismeretével kell
bírnok, ezek levén mértékadó minden eljá-
rásaikban.

133. §.

Mikor a rendbiztos előjárójától vett rész-
letes rendelet és utasítás alapján működik, el-
járásában személyesen csak a kivitel részleteiről

felelős; mikor azonban saját belátása szerint,
önállóan lép fel, az összes eljárás és intézkedés
egész felelősége őt magát és személyesen terheli.

134. §.

A rendbiztosok feltétlen alárendeltjei a
városi főkapitánynak, mint rendőrfőnöknek, ille-
tőleg az alkapitányoknak, a mennyiben ezek a
főkapitány helyett és képmiben rendelkeznek velük.

135. §.

A kapitányság a rendbiztosokat csak is
oly eljárásokra használja fel, a melyeket egy-
szerű rendőrszolgára nem lehet bízni.

136. §.

A felsőbb megbízások teljesítésében a rend-
biztos köteles magát a lehetőségig szorosan a
vett utasításához szabni; azonban fel van hatal-
mazva, sőt köteles is, ha észreveszi, hogy a
felsőbb utasítás elferdített vagy pontatlan fel-
jelentés következtében elégtelen, vagy hogy
teljesítése közben új esetlegességek közbejötték meg-
változtatta a körülményeket, belátása szerint,
de egyszersmind saját felelősségére is, az utási-
tástól eltérni.

137. §.

Különösen köteles a rendbiztos ha elfo-
gatás, házmótos vagy büntényi színhely fel-
vétele eszközölésével bízatik meg, ezt a törvény
szabta legnagyobb óvatossággal, emberséggel és
kimélettel, különösen pedig a lehetőségig min-
den zaj és feltűnés kikerülésével eszközölni.

BELFÖLD.

Marosvásárhely, nov. 16.

Rápolyt Károly ur a „Székely Hirlap“ 91-
dik számában nagy meglepetésemre ezeket írja:
„Tudatjuk t. közönségünkkel, miszerint lapunk
= jegyű (dr. Soós Kálmán ur) eddigi munka-
társával mai számunkon kezdve minden össze-
kötetünket megszüntettük, a mihez képest
ezen ur lapunkba (a „jogász-egylet“ saját —
tőlünk nem függő — rovatát ide nem értve)
többet írni nem fog.“ Ezen kis közleményből
ugy tűnik fel, mintha tán Rápolyt ur nekem
utat mutatott volna; az igazság érdekében sük-
ségesnek tartom kijelenteni, hogy én a „Sz. H.“
ba a marosvásárhelyi jogász-egylet közlönyébe,
eddig is csak mint a jogász-egyletnek felkért
tagjadjolgoztam, és így Rápolyt urnak ezen kijel-
entést tennie, sem jog — rovatát ide nem értve)
pontjából nem lett volna szabad; de sőt nem
is ő szüntette meg az összekötést, hanem
miután Rápolyt Károly urat több ízben siker-
telenül intettem, hogy az igazsággal homloke-
gyenest ellenkező dolgokat a jogász-egylet lap-
jában ne hirdessen; miután a jogász-egyletnek
4. s. november 10-én tettett rendes közgyű-
lésén többek részéről nyíltan kimondatott, hogy
a „Sz. H.“ bárha évenként a jogász-egyletnek
több mint 1600 frtjába kerül, mégis a czél-
eddig nem felelt meg, „az egész lap mostan-
ság annyira meggyengült, hogy nem ismerünk
reá,“ „A Sz. H.“-nak közelebből felkapott
iránya a jogász-egyletet compromittálja,“ „al-
kalmasabb szerkesztőt keresünk, mely mellett a

lakók fölé emelkedve dinastiát alapítson? Ime
ezt is megfajti a történelem. A Schlözer által
közzétett**) orosz annalisok töredékeiben el-
mondatik, miszerint egy Drágos nevű előkelő
mármarosai oláh nagy kíséret mellett egy vadá-
szat alkalmával üldözött bőlön (taurus) által
magas alpeseken (a kárpáthokon) keresztül
vezetettve gyönyörű viránydus térségbe leeresz-
kedvén, egy kies völgyben lekigyózdó folyó
mellett az üldözött bőlönt szerencsésen elejtette.
A tartomány szépsége s legelői gazdagsága
elbűvölték Drágost és kíséreit; kik elhatáro-
ták, hogy a hegyeken tuli hazájukat elhagyják
és a véletlenül feltalált legelődus tartományt
elfoglalják. Ugy is történt. Drágos és sokan
fajrokonai közül, elhagyva a Mármarost, hova
ugyanazon annalisok tanúsága szerint — Thra-
ciából költöztek vala, — átkelven a kárpáto-
kon, legelőszőr azon a helyen telepedtek meg,
hol nimrodoskodó főnökük a bőlönt elejtette.
Az ezen helyen levő falu mai nap is Boureni,
azaz: ökrőhelynek mondatik. Legelső meg-
állapodásuk után Moldva vize mellett ütöttek
tanyát, honnan a magasra törő Drágos főnök-
sége alatt, mindinkább terjeszkedvén, végre az
egész ország uraivá lettek. Így alapítottatott
meg a legelső moldvahoni oláh dinastia. Drá-
gos az elejtett jó jóslatu bőlön emlékére or-
szága czimeréül az ökrőfőt választotta, mely
mainap is Moldva czimerén látható.**)

A szerencse Drágosnak és utódainak ked-
vezett. Faja mindenfelé hódított. Az önálló-
ságtól megfosztott kunok mindinkább bele-
olvadtak a politikai fensőbbesre vergődő oláh
elembe, számtalan nyomait hagyván hátra an-

**) Engels Geschichte der Moldau und Walachei.

*) Ugyanott.

közérzület nem fog megbotránkozni“ stb; mi-
után ezikkeimbe, sőt még az egyet hivatalos
közleményébe is tudtomon kívül, a valósággal
ellenkező és saját egyéni érdekét előtérbe nyo-
mó változtatásokat bátorkodott becsusztatni; mi-
után nevezett szerkesztőt a jogász-egylet elnöke
jelenlétemben keményen megdorgálta; s mert a
lapnak közelebből felkapott iránya meggyőző-
déssel ellenkezik: ezen s még számos más
okoknál fogva, én magam tartottam becsületbeli
kérdésnek ismételve s most már véglegesen ki-
jelenteni, hogy a „Sz. H.“ba, míg benne ilyes
gazdálkodás foly (a mi egykét hónál tovább
igy is teljességgel nem tarthat) többé a szorosan
hivatalos közleményeken kívül, egy betűt sem
fogok írni. Ennyit az igazság érdekében.

Dr. Soós Kálmán.

Országgyűlés.

Psst, nov. 17-én.

Elnök Somsich Pál; jegyzők: Mthá-
lyi, Széll, Paracetics.

Gr. Bethlen János a VI. bíráló bizott-
ság részéről jelenti, hogy ez Rónay János
óbesenyői kerületi képviselő választása ellen
vizsgálatot rendelt el, miután kitűnt, hogy a
választás az előtt kezdett meg, mielőtt a
szavazatszedő bizottság megalakított volna.
A választás megvizsgálására a bizottság Tur-
csányi Edét küldi ki. ki a ház színe előtt az
esküt leteszi.

Az állandó igazoló bizottság elnöke
Ordódy Pál jelenti, hogy Szilágyi Dezső gyu-
lafahegyvári képviselő a 3) nap fentartásával
igazolottat.

A kérvényi bizottság részéről Szögyé-
nyi L. jelentést tesz Pestvárosa kérvényéről,
melyet az ipartörvényjavaslat két pontjára né-
ve a házhoz intézett. A bizottság most, mi-
után az ipartörvényjavaslat kidolgozására ki-
küldött bizottság már beadta jelentését, a kér-
vényt csak az ipartörvényjavaslat tárgyalásánál
ajánlja tekintetbe vétetni.

A kérvényi bizottság jelentése elfogad-
tatott.

Gr. Pejácsevics P. horvát-szlavon
miniszter felel Irányi Dánielnek a horvát-
szlaven országgyűlés elnapolása iránt hozzá in-
tézett interpellációjára. Ámbár ő ezen tárgyat
Horvát-Szlavonország autonóm belső ügyének
tartja, még sem kívánja a választ megtagadni
e kérdésekre. (Halljuk.) Irányi első kérdésére,
vajjon hiteles-e a „Narodne Novine“-ban meg-
jelent leirat, mely a horvát országgyűlést el-
napolja, röviden kijelenti, hogy ez igen is hi-
teles. Azon kérdésre, vajjon volt-e befolyása
ezen elnapolásra, kijelentheti, hogy ezen el-
napolásra nemcsak neki, hanem a bánnak is
befolyása volt. Végre azon kérdésre, mily in-
dokok vezették erre a kormányt, és nem hi-
szí-e, hogy ez által a közös országgyűlésen
ülő horvát-szlavon képviselők Horvát Szla-
vonország valódi közvéleményét többé már nem
képviselik? azt feleli, hogy az országgyűlés

nak, hogy a mai csángók maradványai azon
hatalmas néptörzsnek, mely egykor egész Mold-
vának, és a vele határos Beszarabiának ura
volt Valóban ha Moldva területén széttekint-
tünk, mindenütt magyar ősökre utaló bizonyi-
tékokra akadunk.

Ide tartoznak az alsó Szereth mentén
nagy számmal található kunhalmak; némely
hegyek nevei, pl. Csaklen = Csáklya, vagy
Csákló, a moldvai havasok legmagassabbika.
Boda, hegytető a szucsavai kerületben. — Via-
zek nevei, u. m. Ojtoz, Tázló, Tatros és ennek
mellékfolyója Somos (oláhu Szomoszu) stb.
továbbá számtalan helységek nevei, miknek
gyöke, jelentősége magyar, s csak is a falut,
helységet jelentő an, en, én, est ragok által
ogáhosítvá. Ilyenek a jászvásári kerületben:
Jassy = Jászvásár (Jászok várossa); Holmu =
Halom; Madaraest = Madaras. A botusáni
kerületben: Babusén = Babosfalva; Beznoasza
= Besenyős; Jánosén = Jánosfalva. A román
kerületben: Oczel = Aczél; Oczelén = Aczél-
falva; Bácses = Bácsfalva; Burjánest = Bur-
jánfalva; Dsudén = Dsiodfalva; Farkasén =
Farkasfalva; Tomásén = Tamásfalva. A bákói
kerületben: Bakeu = Bákó; Borzest = Borz-
falva; Lápusu = Lápos; Ungurén = Magyar-
falva; Madzsirest = Magyarokfalva; Nadisa =
Nádas. A tekuczi kerületben: Benest = Bene-
falva; Berkecsul = Berkes; Bikest = Bükkös;
Talpicza = Talpfalva. Buzeu városa a hason-
nevű kerületben Buzeu = Bodza folyója mellett.
Baja, Cantacuzenó birtoka. Ismét; Saskán =
Sasfalva, Uricest = Urhely, Urakfalva. stb.

(Folyt. követk.)

Székely és csángó telepek.*]

(Folytatás.)

Ezeket előrebocsátva, áttérek a Moldva-
hon tulajdonképp magyar lakóihoz, a csángók-
hoz. Tudjuk a történelemből, hogy hajdanában
hunok, aztán magyarok lakták a Dnisztortól
egészen az alsó Dunáig a Pruth és Szereth
folyók mentén, keleten a fekete tengerrel, nyug-
aton a kárpátokkal határos, Constantinus
Porphirogenitus*) szerint Atelkuzu — Eteköz,
Vizköz, — név alatt ismeretes tartományt.
bunnek nyugati részét Moldva képezte. A ma-
gyarok elnyomtatása után 894—1053-ig besenyők
(Bisseni, Patzinakitae) lakták Moldvát. Azon
innen körülbelül 1241-ig Kunok tanyája volt.
Továbbá tény az is, hogy valamint a besenyők,
ugy szintén a kunok is — a nagy hun fajhoz
tartozván, magyarul beszéltek, csak szójárásban
különbözvén utóbbiak nyelvtől. Egybevetve
ezeket azon történelmi tényről, hogy az egy-
kor Cumania név alatt ismert kun birodalom
területén — hova Bukovina s Bessarabia is
tartozott — IV-ik Béla korában püspökség
alapítottatott — episcopatus cumanorum név
alatt, mely későbbben a szerethi, aztán bákói
püspökség nevezetűbe ment által, lehetetlen el-
nem ismernünk azt, hogy Bessarabiának és
Moldvának népessége egykor magyar volt, s
hogy a Moldva területén mainap lakó csángó
magyarok amazok maradványai.

De hogyan lett Moldva oláhvá? s hogyan
történhetett az, hogy egy idegen faj az ősi

*) De Thematibus et administrando imperio.

elnapolása, felosztása a korona elvitatlan joga, a mi a közös országgyűlésen ülő horvát képviselőket illeti, ezek itt a magyar-horvát-kegyezési törvény 34. §-a értelmében jogosan és törvényesen képviselik Horvátországot. Még csak az van hátra; hogy visszautasítson minden beavatkozást Horvát-Szlavonország belügyeibe, és ez ellen óvását nyilvánítsa. (Helyeslés.)

Irányi Dániel a miniszter válasza nem nyugtatja meg.

A ház a választ tudomásul veszi.

Felvétetvén a napirend, folytattatik a telepítvényesekről szóló törvényjavaslat végleges tárgyalása, mely a központi bizottság elfogadott véleménye alapján történik.

A félben hagyott 6. §-hoz szolt még Zsedényi Ede; hosszasan adja elő azon indokokat, melyeknél fogva ő nem helyeselheti, hogy a telepítvényi földek megváltása az állam pénzügye által eszközöltessék. — Ezt az állam pénzügye nem engedik. Ekkor minden 10-dik községre egy egy új adóhivatalt kellene felállítani. Az állam közvetítése csak fokozná a téleneséget.

A 6. §. Lónyai és Kerkapoly felszólalása következtében függőben tartatik.

A 7. 8. 9. §§. elfogadtnak, 10. függőben marad, a 11. pedig szintén elfogadtnak.

12. §. A jelen törvény 2. 4. 5. 11. 16 §§-ai szerint létesítendő ügyletekért és teljesített bírói eljárásért bélyeg és illeték nem fizetetik.

Kemény Mihály e §-t úgy kívánja módosítani, hogy az ott említett bélyeg és illeték fele részben vétessék meg a telepítvényeseken, kik nem mindig szegény emberek, de az is az állam részéről az illető község iskolája javára engedessék át. Várady Gábor, a §-okra való hivatkozást véli kihagyandónak; a miniszter, Huszár Imre és az előadó hozzászólása után a §. Várady módosításával fogadtatik el. Kemény indítványa eljettik.

A 13—14—15 §. elfogadtnak.

16. §. A Székelyföldön előforduló telepítvényesekre nézve a fennebbi intézkedések, a következő módosításokkal alkalmazandók: Megváltás alá eső telepítvényeknek azok tekintendők, melyek az erdőségek kiirtása és szántóföldi, legelő vagy kaszálóra való átalakítása céljából a községi osztalton birtokon vagy magán földtulajdonosok majorsági birtokán eszközöltettek, habár község nem alakult is, és a telepítvényes vagy előde a telepítvényi birtokot 1848. jan. 1-én már birta s használta s azon lakott, és ha a rajta épült ház, gazdasági épület a telepítvényes tulajdona; még pedig: a) a telepítvényhez tartozó összes bel- és külbirtok, a rajta fekvő évi tartozások megváltása mellett a telepítvényes tulajdonává válik; ott hol a telepítvényi földek örök időre esetleg a férfiak kintáltság jutottak a telepítvényesek birtokába, vagy az évi szolgalmány mennyisége változás alá nem esett; b) minden egyéb esetben pedig a telepítvény belsőség u. m. házhely, udvar és 1600 □ öl kiterjedésig és a telepítés céljából nyert külsőség 15 hold erejéig a felek közti szabad egyezkedés vagy ennek nem elkerülése esetében, a bírói becsü útján megállapítandó értéknek biztosítása mellett, a telepítvényes tulajdonába megy át. A szerződésben érintett minden egyéb birtok azonban, a telepítő tulajdonos kizárólagos tulajdona marad, melyre nézve a felek közt fölmerülő minden viszonyok, a szerződés szerint itéltetik meg.

Gecző János az erdélyiekre nézve igazságtalannak tartja a központi szövegezést, mert e szerint csak az örököszerződésben levők válthatják meg telepítveket, holott tán a két harmad olyan Erdélyben, hogy szerződése nem újított meg 48 előtt s csak úgy szerződés nélkül maradtak birtokban, azért ajánlja a miniszteri fogalmazás elfogadását, melyben a 48 előtt birtokban levő, s praestatiókat teljesítő telepítvényesek birnak megváltási joggal.

A miniszter foganatosítási könnyebbségi szempontból a központi szövegezéshez járul, mely elfogadtnak.

17. § Ezen törvény intézkedése kiterjed azon telepítvényes községekre is, melyekben a szerződés határideje ugyan már lejárt, de a telepítvényesek még a földek birtoklásában vannak és földtulajdonos által a birtok visszaadása iránt indított perben még jogerőre emelkedett ítélet nincsen, azonban ha ilyen perben már jogerőre emelkedett ítélet létezik, a telepítvényesek csupán a belsőséget válthatják meg.

Lázár Ádám nem kíván e törvénynek visszaható erőt adni, s azért e §. végsoi helyett (azonban — meg,) azt kívánja tétetni, azonban a jogerőnyes bírói határozatok és szerződések érintetlenül fentartandók. Török Albert a 3. sorból e szót „még” — kihagyja. a 4. sorban „vannak” helyett „maradtak” szót tenni óhajt. Huszár Imre pártolása után a §. Török A. stylaris módosításával fogadtatik el.

Várady Gábor itt megújítja ismert határozati javaslatát, a jövőre való intézkedést illetőleg.

Bittó miniszter magára vállalja az idevágó törvényjavaslat elkészítését.

18. §. Ezen törvény végrehajtásával a bel- és igazságügyminiszter bízatik meg. Elfogadtatik.

Ülés vége fél egy órakor.

Az állandó pénzügyi bizottság jelentése.

a köztörvényhatósági házipénztárak alapjairól szóló törvényjavaslat tárgyában.

Az 1870. XLII. t. cz. 90. §-a a pénzügyminisztert utasította, hogy miután a törvényhatóságok az állami közigazgatás költségeit ezenül saját házipénztáraikból fogják fedezni, a belügyminiszterrel egyetértőleg törvényjavaslatot terjesszen elő a föld-, házjövdelem és személyes kereseti adó oly mérvű leszállításáról, hogy a leszállítás a lehetőségig megfelelően azon főösszegnek, a melyet az állam a közigazgatási célokra az összes törvényhatóságoknak kiszolgáltattott.

A pénzügyminiszter a törvény ezen rendelkezésnek tett eleget, midőn ezen törvényjavaslatot előterjesztette.

A ministerium azon összeget, mely a törvényhatóságoknak az 1870-dik évben közigazgatási célokra kiszolgáltattott, 4.145,749 forintban állapította meg.

Ezen összeg megállapításánál, a mint a törvényjavaslatához csatolt előterjesztés mellékleteiből kitűnik, azon elv vezette a ministeriumot, hogy a törvényhatóságoknak 1870-ben kiszolgáltattott összegből mindenek előtt kiválasztattak azon összegek, melyek mint kétségtelenül törvénykezési költségek egészben törvénykezési célokra fordítottak, ezenkívül azon költségek, melyek természetük szerint egyik osztályzatba sem tartoznak, mint például azon tisztviselők fizetései, a kik úgy a törvénykezéssel, mint a közigazgatás teendőivel foglalkoztak, felerésben a közigazgatási költségek közé számítottak, felerésben azonban levonásba helyezettek; ellenben, miután az 1870. XLII. t. cz. értelmében az árva- és gyámhatóságot ezenül a törvényhatóságok gyakorolják, az árva és gyámügyek kezelésére fordított összegek a közigazgatásiak közé soroztattak. A törvényhatóságoknak 1870-ben közigazgatási célokra kiszolgáltattott összeg ezen elvek szerint 4.145,748 forintban állapított meg. Ezen összeg az összes egyenes adóknak 7.76 %-át teszi.

Az 1870. XLII. t. cz. 90. §-ának értelmében a ministerium kiszámítása szerint tehát ezen összeggel lennének az egyenes adók leszállítandók. Erre nézve megjegyzi a bizottság, hogy a dolog természeténél fogva a kiszámítások csak bizonyos önkényszerű feltevéseken alapulnak, ezenkívül a gyámhatósági költségeknek a javaslatban foglalt kiszámítása sem fekszik biztos alapokon.

A pénzügyminiszter által előterjesztett mellékletek azon kimutatást is tartalmazzák, mely előtűnteti azon összegeket, melyek ezen 7.76%-i leszállítás folytán, a törvényhatóságoknak rendelkezésére bocsáthatnának.

Ezen táblázat azon különbözetet is kimutatja, mely ezen és az eddig kiszolgáltattott összegek között létezik.

Ezen különbözet természetes következménye azon nagy különbségeknek, melyek az ország egyes törvényhatóságainak adó-ereje között létezik. A tárgyalás alatti törvényjavaslatnak ezen gyakorlati következményei azon meggyőződésre vezettek, hogy az 1870. XLII. t. cz. által megrendelt és e törvényjavaslatban valósságot nyert módokat oly nagy nehézségekbe ütközik, annak keresztül vitele oly annyira sújtana az ország törvényhatóságainak nagy részét, hogy a bizottság azt keresztül vihetetlennek tartja.

(Folyt. következik.)

KÜLFÖLD

Kolozsvárt, nov. 20.

(s.) A német császárnak a porosz püspökök feliratára adott erélyes válasza az összes német liberalis sajtó részéről hozsánával fogadtattott. A „Schlesische Zeitung” így nyilatkozik a többiek között: A lelkiismereti szabadság és törvény előtti egyenlőség a király által elfogadott elveinek felel meg, ha ama válasz nem akar bővebben foglalkozni dogmaticai kérdésekkel. Dogmák felett ítéletet mondani nem az állam dolga; ellenben kötelessége a felett öröködni, hogy az egyház hatósága az állam területéből ne tegyen foglalást. A felmerült nehézségek méltányosan megfoghatnak oldatni; gyökeres és a hitfelekezeti békét valóban biztosító megoldást azonban csak oly törvény hozhat, mely az állam teljes föloldását az egyház tekintély alól fogja kimon-dani.

„A frankfurti tárgyalások végük felé közelednek. Azt jelentik, hogy néhány

nap múlva alá fog iratni a végleges szerződés, mely mindazon kérdéseket szabályozza, melyeket a máj. 10-diki egyezmény függőben hagyott. Mint hisszük ezen egyezmény csak az átengedett francia országgrészek érdekeire vonatkozik. Ezen érdekek specialis természetűek és oly részleteket foglalnak magukban, melyeket egy általános békeszerződés nem oldhat meg. Az igazság készlet kimondanunk, hogy a francia diplomácia e téren sem jobb akaratra, sem békítőbb szellemre nem talált. A németek föllépését körülbelől így lehetne kifejezni: miután öt milliárdot kívántak tőlünk, most még centimes-jeinkre is ásitoznak. Egy kérdés általános érdeket keltett; ez azon választás a német és francia nemzetiség közt, mely bizonyos ideig az elsass-lotharingiaiaknak megengedtetik. A fölött forgott a kérdés, hogy a családapa választása kiskoru fiainak választását kötelezi-e? A francia kormány azt akarta, hogy a gyermekek szabadon választhassanak; a német kormány ezt nem akarta megengedni, s miután most övé a hatalom, engednünk kellett.”

A német birodalmi gyűlés ülés-szaka e hó 25-én ér véget; a porosz országgyűlés e hó 27-ikén fog megnyitvatni.

A francia kormány sárga könyvet fog kiosztatni a nemzetgyűlés összeülése alkalmával a képviselők közt, mely magában foglalja a Puyser-Quartier berlini, Harcourt római és Ozenne londoni (a kereskedelmi szerződés végett) küldetésére vonatkozó okmányokat.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, novemb. 20. 10 ó. 30 p. d. e.

Érkezett: nov. 20. 11 ó. 25 p. d. e.

A bécsi lapok már rendszeresen megtámadják Andrásyt Kellersperg megbuktatásáért; a Galicziának adandó rendszertelen engedményekért; több egyet tiltakozott is a concessiók ellen. Az Osztrák kabinet alakulás egészen megakadt.

A Francia nemzetgyűlés deczemb. 4-dikén Versaillesban összeül. Ott is miniserválsági hírek járnak. A Spanyol kormány visszalépett.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, november 20.

— Kiráyszonyunk magas névnapját tegnap egyházi ünnepélyvel ültük meg; a királyi biztos pedig diszebedt adott, melyre a katonai, polgári és egyházi dignitások voltak hivatalosok, kik a házigazda, szívből jött pohárköszöntőjét az ünnepeltre, melegen éljenezték meg.

— Szombaton „Egy királyné” Tóth K. megaranyozott hosszadalmas és nem sok eredetiséggel díszkedhető drámáját hozta színre Fehérvári ur ő felsége a királyné születésnapjának megülsére. A díszeladást Kölcei hymnussá-nak és a „Rákoczi-induló”-nak az összes személyzet általi eléneklése előzte meg, a végén szépen sikerült tableaux-val, melyben a jól ki-domborodott képletet a magashan a királynő arcsképe koronázta.

— A hivatalos lap következő legfőbb kéziratot hozza: Kedves gróf Lónyay! Egyide jüleg magyar ministerelnököm lett kinevezése folytán, őnt az eddig viselt közös pénzügyministeri állástól ezennel kegyelemben felmentem. Kelt Bécsben 1871 évi november 14. Ferencz József s. k. Bárá Kuhn s. k. altábornagy.

— Üdvözljük az első erdélyi vasut igazgatóságát, mely pályázatot hirdet piskii államán felállítandó iskolájának tanítói székére, évi 600 forinttal, mely öt évenként 100 forinttal szaporodva, 1000 forint emelkedhetik. A tanító ezenkívül szállást, fűtő anyagot is kap s a vasuti nyugdíj intézet tagja lehet. Erdélyrészi tanügyi állapotainkhoz mérve valóban fényes állomásnak nevezhető ez, melyért a vasuti igazgatóság elismerést érdemel.

— A keleti vasut Gyula-Fehérvár-Má-vásárhelyi vonala, mint az igazgatóság átiratából értjük, ma adatik át a közforgalomnak. Egy Marosvásárhelyről vett távirat is értesít bennünket, hogy „óriási falragaszok hirdetik miszerint a keleti vasut gy.-fehérvár-marosvásárhelyi szakasza mai vapon átadatik a közforgalomnak naponta két vonat közlekedik.”

— A zene-conservatorium nov. 19-én tartott tisztviselő választásának eredménye: El-nök: gr. Péchy Manó 19, alelnök itj Hincz György 24, titkár Konecz Dániel 23, pénztár-Demjén László 20, gazda Szenkovics Márton 19, hajjegytárnok Kuna Antal 24 szavazattal; választmányi tagok: id. Bodor Pál, Brassai Sámuel, Gelecz János, Gegenbauer József, Gn-nesch Károly, Hatfaludy István, dr. Kolozsvári János, Korbuly Gergely, Mátrai Ernő, Pichler

Bódog, dr. Szóts Emil, Vikol Gergely; póttá-gok: Ákoncz János, Beil Venczel, Reieh Lajos Stóger Béla.

— A kolozsvári állami tanítóképződéhez Benedek Áron tanárjelölt rendes tanárrá, Gazsi József gyakorló iskola tanítótá, Stóger Béla zene és énektanítótá, Láposi Lajos rajz és szépírási tanárrá és Lázár Irma segéd-tanítónővé; a tanító képezdéhez Szöllősi Ist-ván rendes tanárrá, Ruszt Viktor segéd-tanárrá Szomor Károly gyakorló tanítótá nevezet-tek ki.

— A földművelés ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrendeletben figyelmezteti a szabadalmi oklevelek tulajdonosait, hogy jövőre mindazon esetekben, midőn valamely találmányra adott szabadalomnak, keltétől számítandó egy év alatt, az osztrák-magyar birodalom határában belől tett gyakorlatba vétele az illető szabadalmazott vagy jogutódja által a szabályszerű határidő tartama alatt a fennebbi ministeriumnál nem igazoltatott, vagy pedig a gyakorlatba vétel idejének meghosszabbítása nem kértett, az illető szabadalom, minden további felszólítások nélkül, azonnal elenyészett-nek fog nyilváníttatni.

— Gróf Apponyi Rudolfnak, az eddigi londoni nagykövetnek ő felsége a m. kir. Szent István rend nagy keresztjét díjmentesen adományozta.

— Az „Albina” cz. román lap szerkesztője: Babesiú jelenti, hogy elfoglaltsága miatt Grolcsku Julián veszi át tőle a szerkesztést.

— Ellinger Józsefet a pesti nemzeti színház tenoristáját jelentékeny kár érte. Pár nap előtt este a közuti vaspálya egyik kocsi-ján ment a Varietes színházba; s mikor le-szállt, akkor vette észre, hogy tárczája 11 drb. 50 frtossal együtt eltűnt.

— Tompa János mérnök, ki Kolozsvár városa által Pestre küldetett, hogy az ottani torna intézetet és lövöldét megtekintse, tanulmányozza, s annak alapján városunkban építendő ily intézetre tervet készítsen, visszaér-kezett. A mérnök ur elragadtatással beszél az előzőeken és szíves fogadtatásról, melyben őt a pesti lövölde elnöke részesítette. Ott léte alkal-mával az elnök czél lövést rendezett, mely alkalommal, mintegy 150 tag jelent meg; s közel 1700 frt jövedelem folyt be a pénztárba. A pesti lövölde tagjai kinyilatkoztatták, hogy a kolozsvári lövölde megnyitása ünne-pélyére lejönnék; kétségbe vonhatatlanul a legszívesebben lesznek látva, csak hogy mikor fog ez megtörténni? Ugy halljuk, hogy az évekkel ezelőtt kinevezett három tagu al-bizottság a torna és lövölde felállítására érdekében véleményét a napokban a szakkbizottsághoz már beadja. Csakugyan ideje is lenne. Nem tartanok feleslegesnek, ha Tompa mérnök urat is a bizottságba belevonnák, hogy utazásában szer-zett tapasztalatait ott előadva, utmutatással szolgálhasson.

A dévai állami-tanító képezde első tanévről 1870—1 ről szóló értesítvényt vettük. A csinosan és nagy gondnal szerkesztett értesítvényben elő van számlálva a képezde igaz-gato tanácsa, tanári kara a tanító jelöltek és gyakorló iskola növendékei, a tanóra rend-gyűjtemények. Egy emlékbeszéd néhai br. Eötvös József felett s értesítés az 1871—2-dik tanévről.

— Zajongi jutalomjátékául holnap Boissy boszorkány; Kovács Gyula jutalomjátékául nov. 25-én Othello; s Gerecsné jutalomjátékául nov. 28-án Fekete Dominó kerülnek színre.

— Dr. Kresner Antal a deásaknai sóbánya hivatalhoz a m. kir. pénzügyminiszter által bányaorvossá neveztetett ki.

— Dr. Lindner G. a szebeni jogaca-demia igazgatója az ottani joghallgatók közt egy segély egyletet alakít. Ez egyletnek célja lesz szegény és beteg segélyre szorult tanulók gyámoltását eszközölni.

— Csokonai első szerelme és Csikor-gó az utcai poéta, Szilgigeti ez izetlen nép-színműve gyönyörködteté tegnap a roppant kar-zati közönséget. Boér Emma, Eichner Anna, Kovács Gyula, Mátrai, Erdélyi játsztak, a hogy játszhattak, a darab végén pedig alegorai kép-let volt látható görög-tűz fényénél, Szász Ká-roly versének kezdő soraival hódolván Csoko-nai emlékének.

— Öszinte örömmel üdvözljük a Kolozsvári nénikét; tizenegy hónap múltával egy élezt mondott. A „Kelet Kuklinéjának” nevezi írónkat, ki figyelmezteté őt, hogy későn ébredt föl, midőn a kolozsvári egyetem ügyé-ben oly dolgokat sürget, a mik már mind megtörténtek. Viczeze különben nem rossz, csak rosszul van alkalmazva, mert ha mi Kukliné, ő Kukli, s így készen lehetünk rá, hogy már e prédikációt sem hallja, mert ismét horgog. Jó éjszakát.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

HIVATALOS.

Sz. 7473. 1871.

(377)

(3-3)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város törvényszéke által mindazok, kiknek mint hitelezőknek Kolozsvártt folyó 1871 évi November hó 5-én végrendelet hátrahagyásával elhalt Székely Dávid hagyatéká ellen követelésük van, felhivatnak, hogy e törvényszék előtt igényeik bejelentése és igazolása végett kérvényeiket **folyó évi December 27-ig** írásban nyújtsák be, ellenkező esetben a hagyatékhoz — ha ez a bejelentett követelések kifizetése által kimerítették, további igényük csak annyiban leendő, a mennyiben őket zálogjog illeti.

Kolozsvár sz. kir. város törvényszékének 1871-ki November 14-én tartott üléséből.

ELEKES ANDRÁS, jegyző.

Sz. 7474. 1871.

(378)

(3-3)

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város törvényszéke által mindazok, kiknek mint hitelezőknek Kolozsvártt a folyó 1871 évi November hó 5-én végrendelet hátrahagyásával elhalt Székely Dávidné született báró Toroczka Róza hagyatéká ellen követelésük van, felhivatnak, hogy e törvényszék előtt igényeik bejelentése és igazolása végett kérvényeiket **folyó évi December-hó 27-ig** írásban nyújtsák be, ellenkező esetben a hagyatékhoz, ha ez a bejelentett követelések kifizetése által kimerítették, további igényük csak annyiban leendő, a mennyiben őket zálogjog illeti.

Kolozsvár sz. kir. város törvényszékének 1871 November 14-én tartott üléséből.

ELEKES ANDRÁS, jegyző.

NEM HIVATALOS.

(382)

(1-12)

Karácsonyi s új-évi ajándékok BESZERZÉSÉRE

ajánlja tiszteletteljesen alálrott a t. cz. közönségnek dúsán berendezett

porcellán raktárát,

melyet az üzlet máskénti berendezése miatt leszállított gyári áron végképen ad el.

Egyszersmind ajánlja minden időre gazdagon ellátott **férfi, női- és gyermek**

cipő raktárát

bársony, posztó, brinnell és többféle bőrből, izléses kiállítással a legjobb anyagból készítve

példátlan jutányos ár mellett.

Vidéki megrendelések mérték, vagy minta cipő beküldése mellett azonnal és pontosan teljesíttetnek, meg nem felelők kicseréltetnek. A nála vett lábbelieknek jutányos kiigazítását is elvállalja az alálrott.

Végül ajánlja norinbergi és diszaru ezikeit u. m. ütőbőröndöket és táskákat, sétatálcákat, esernyőket, esőköpenyeket, késeket, evőeszközöket, ollókat, varrópárnákat, ékszereket,

férfi kalapokat

és a közeledő karácsony és új-évre

mindenféle ajándékok gazdag kiállítását, valamint gyermek-játék tártát.

GUGGENBERGER PÁL,
főtér, Antos ház.

(384)

(1-2)

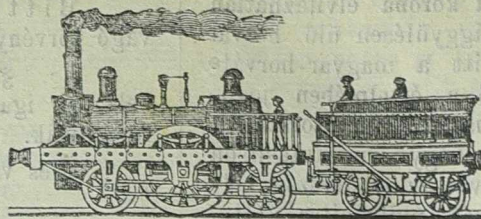
Erdő eladás.

A kolozsvári ev. ref. egyháznak, a fejrődi határon **Lá-komre** 13 hold és 968 □ öl, **szub kapta** 1 hold és

293 □ öl, 8—10 éves vágott tölgy és gyertyánfás erdőjének fája. Fejrőden az egyház udvarában folyó év **november 26-án délelőtt** közárverezés útján el fog adatni.

(383)

(1-2)

Magyar keleti vasút.

A magyar keleti vasút **Gyulafehérvár-Marosvásárhelyi vonala** f. 1871-ik évi november-hó 20-kán az általános forgalomnak átadatik.

Az ezen vonalon lévő állomások mindegyike úgy személyeknek, podgyász és gyorsárúknak, valamint teherszállítmányoknak felvételére van berendezve.

A menetrendet és árszabásokat illetőleg a t. cz. közönséget a külön kibocsájtott hirdetményekre figyelmeztetjük.

(Tánnymás nem díjazatik.)

A főigazgatóság.

(380)

(2-2)

Árverési hirdetés.

A m.-valkói korcsmároltatási jog jövő 1872. év január 1-től kezdve 3 egymástani évre közárverés útján haszonbérbe fog adatni. Az árverés folyó **nov. hó 24-én d. u. 3 órakor** fog megtartatni B.-Hunyadon a város házában, miről a bérleti szándékozók ezennel értesíttetnek. Kolozsvártt, nov. 17-én, 1871.

GYARMATHY MIKLÓS,
alinspector.

(379)

(2-3)

Eladó jószág.

Kolozsvár közelében, a vasúti állomáshoz egy órányira fekvő **Pata** helységében egy tagosított, minden szükséges gazdasági épületekkel ellátott jó állapotban lévő jószág eladó.

Értekezhetni Kolozsvártt bel-hidutczában 293 sz. alatt lakó tulajdonossal ügyvéd Rucska Jánossal.

Stein János erd. muz. egyll. könyvtáros kiadónál Kolozsvártt kaphatók:

Legujabb és legkedveltebb tánczene zongorára:

Kerekes András.

Csárdás. Szerkeszté TISZA ALADÁR. Ára 60 kr.

Erdő, erdő, sűrű erdő.

Csárdás. Szerkeszté TISZA ALADÁR. Ára 60 kr.

Ugyan rózsám szeretsz-e még?

A kisasszony Pozsonyban. A faluban a leányok azt mondják. Sárga liliom

Csárdás. Szerkeszté TISZA ALADÁR. Ára 60 kr.

IDA LASSU.

Eredeti csárdás. Szerkeszté FARKAS MISKA. Ára 60 kr.

Akademische Bürger.

Walzer von ED. STRAUSS. op. 68. Ára 80 kr.

AUF FREIEM FUSSE.

Polka nach Motiven der Operette „Indigo“ von JOH. STRAUSS. op. 345. Ára 54 kr.

Shawl — Polka, (française)

nach Motiven der Operette „Indigo“ und die „vierzig Räuber.“ von JOH. STRAUSS. op. 343. Ára 54 kr.

Deutsche Herzen.

Walzer von ED. STRAUSS. op. 65. Ára 80 kr.

Jankó Vincze

gazdasági eszközök és gépek gyára.

Kolozsvártt külső torda-utczában 306. sz. a. folytonosan készletet tart. vasekékből, eketaligákból, szóró- és tisztító-rostákból, törökbuza-fejtőköl, s elfogad megrendeléseket bármely gazdasági eszközökre. **Gépek javítását** gyorsan és pontosan eszközli. Ajánlja végre **gépölaj- és kovácszén-raktárát**, mely árak mindég a legjobb és legtisztább minőségben kaphatók.

(343)

Ujonnan berendezett és átalakított kizárólag vászon, asztalnemű és kész női- férfi és gyermek fehérnemű

NAGY BAZÁR DUHA KRISTÓFNÁL

Kolozsvártt, bel-középuteza **457.** Kisegítő alatt.

Alálrottak van szerencséje a n. érd. és t. cz. közönséggel tudatni, miszerént már négy év óta fenálló kereskedésemet ujjolag berendeztem és bécsi és külföldi utamból megérkezvén, azt a legdúsabban elláttam minden e szakba tartozó **cikkekkel u. m.**

(11-*)

VÁSZON: valódi Rumburgi, Hollandi, Creász, Irlandi és házi vásznak legolcsóbb áron.

ASZTALNEMŰ: 6 és 12 személyre, terítékek, abroszok, szerváták, törölközők, fehér és színes kávé abroszok.

FEHÉRNEMŰK: Mindenféle minőségben **férfi- női és gyermek** fehérneműk gyári áron: Ingelők, Gallérok, Manchettek feltűnő olcsó árakban.

Továbbá: női lábtűk, férfi fuszeklik, varró, kötő és legfinomabb gépezárnák és egyéb apróságok. Csecsemő gyermek kistafirozáshoz szükségeltető kellékek u. m. Főkötő, reklí, álruha, pólyakötő, Piquette és Trico paplanok.

Fehérnemű gyáramban megrendelhetők minta szerént bár mily fehérneműek, melyek leggyorsabban teljesíttetnek.

N. érd. és t. cz. közönség pártfogásába ajánlja kereskedését

Árjegyzék üzletemben kapható és kívánatra postán bár hová elküldöm.

Vidéki megrendelésnél kéretik a pontos mérték beküldése.

DUHA KRISTÓF.